

آینة ایران

پشت‌صحنه اعتراضات اخیر

- در گفت‌وگو با عبدالرضا رحمانی‌فضلی:**

...درباره اعتراض‌های اخیر که می‌توان آن را تنش‌های اجتماعی نامید و هنوز آن را به‌عنوان موضوع و مقوله امنیتی طبقه‌بندی نمی‌کنیم، باید تاکید کنم تا الان هیچ‌گونه ناامنی را موجب نشده و تلاش بر این است این مسائل به ناامنی در کشور منجر نشود. البته این موارد توانسته در بعضی جاها نظم عمومی را به هم بزند و انتظامات را دچار خدشه بکند اما به امنیت کشور لطمه‌ای وارد نکرده است... حادثه در رصد کامل اطلاعاتی نیروهای انتظامی و امنیتی و اطلاعاتی می‌باشد و این نیروهای مسلط و آماده با اشرافیت کامل در صحنه حضور دارند و در همان دقیقای ابتدایی با شروع مسئله به‌طور مشخص و کارشناسی با موضوع برخورد می‌کنند. اما چون این برخورد مستلزم استفاده از قوه قهریه انتظامی است و در مقابل هم مردمی هستند که برخی به‌خاطر فشارها یا برخی به‌خاطر تحریکات و تهییج‌ها و حتی تماشاایی از سر کنجکاو می‌باشند به خیابان آمده‌اند، سعی بر مداری حداکتری است... هر نوع خشونت‌ی را هم ناامنی تفسیر نمی‌کنیم... این دست اعتراض‌ها به‌دلیل جریان آزاد اطلاع‌رسانی جزء ویژگی‌جوامع فعلی است و همه جا هم هست؛ اما ما به‌عنوان دولت مستقر و مقتدر نباید اجازه دهیم چنین اتفاقاتی رخ دهد چون برای کشور هزینه سیاسی و هزینه اجتماعی دارد. مثلا اگر به خیابان آمدن و مطالبه‌کردن یک روش شود، اشتباه است. اگر باب شود هر کس به محض اینکه به خیابان آمد حشش را بگیرد، کارها از مدار اصلی و نظامات امنیت‌ساز جامعه خارج می‌شود... در انتخابات سال گذشته خون از بینی کسی نیامد. در حالی‌که دفعه‌های قبل به طور متوسط ۱۲۰۰ نفر تلفات داشتیم... در اعتراض‌ها اولین دستور ما این است که دستگیری‌ها باید هدفمند باشد. همان‌طور که گفتیم افراد کاملا

شناسایی‌شده هستند. وقتی یک نفر در دو، سه تجمع یک شهر حضور می‌یابد، تصاویر او و نوع شعاردادنش ثبت و ضبط می‌شود. وقتی یک نفر در پنج حادثه شرکت کرده از نظر ما عنصر فعال است. وقتی دوباره می‌خواهد در آن شهر اتفاقی بیفتد، با آن فرد تماس گرفته می‌شود یا احضار می‌شود و تذکر داده می‌شود اگر این دفعه بیاید آن چند بار گذشته هم ضمیمه اقدامات غیر امنیتی او می‌شود... زمینه رویدادهایی که در ورزشگاه‌ها رخ داد، ناراضیاتی بود. درست است تماشاگران به برخی مسائل فوتبال اعتراض داشتند، اما شعارها با جنس اعتراض هماهنگی نداشت. خواهش ما در شورای امنیت این بود که نگذاریم این‌این اتفاقات در ورزشگاه‌ها بیفتد؛ چون تکرار این حوادث می‌تواند شرایطی را ایجاد کند که برای حفظ امنیت مردم و حتی بازیکنان به‌عنوان شورای امنیت تصمیم گرفته شود تا برخی بازی‌ها بدون تماشاگر برگزار شود.

ایرنا

کی بود؟ کی بود؟ من نبودم!

● چه کسی در قم روحانی را به مرگ تهدید کرد؟ ماجرای تجمع طلبه‌ها و پلاکاردها و تابلونوشته‌های آنان همچنان حل نشده و تاکنون کسی در این رابطه پاسخگو نبوده است. هر نهاد و فردی به صورت جداگانه اعلام پراوت کرده است و گفته که ما اطلاع نداشتیم‌ایم از جمله برخی از مراجع تقلید و سپاه پاسداران. هر کدام به طور جداگانه این حرکت را محکوم کرده و خواستار پیگیری جدی در این رابطه شده‌اند...

نیاز به اعتراض

وزن‌کشی ۲ سیاست‌ارزی

● اقتصاد ایران شاهد دو سیاست مشخص ارزی در سال جاری بود. سیاست نخست، از ۲۱ فروردین‌ماه سال جاری آغاز شد که مبنای آن پرداخت ارز چهارهزارو ۲۰۰ تومانی برای تمام گروه‌ها و قاچاق اعلام‌کردن تمام معاملات در نرخ‌های دیگر بود. به فاصله ۲۰ روز پس از اعلام این سیاست، نرخ ارز به بالای شش هزار تومان رسید و تا زمان اعلام خبر شروع به کار سیاست دوم، یعنی «بازار دوم ارزی»، این نرخ به حدود ۱۲ هزار تومان نیز افزایش یافت. از زمان راه‌اندازی بازار دوم تاکنون دلار به میانه کانال ۱۰ هزار تومان بازگشته، همچنین در ۱۲ روز اخیر، نیز دامنه نوسان ارز در سطح ۱۰هزارو ۴۰۰ تومان و ۱۰هزارو ۶۵۰ تومان، محدود شده است... اکثر کارشناسان و پژوهش‌های رسمی تاکید دارند تأمین ارز بر مبنای سیاست نخست، فقط اتلاف منابع و توزیع رانت بود؛ زیرا مجموع عوامل اقتصادی و غیراقتصادی تقاضا را برای بازار ارز بالا برده، به‌طوری‌که رکورد ثبت سفارش در دوره اجرای این سیاست شکست. در مقایسه با سیاست دلار چهارهزارو ۲۰۰ تومانی، بازار دوم تا حدودی ضربه‌گیر نوسان شد و حجم تقاضای وارداتی ارز را به میزان درخور توجهی تعدیل کرد. کارشناسان امیدوارند کامل‌شدن این ریل بتواند هزینه‌های کمتری نسبت به سیاست دلار چهارهزارو ۲۰۰ تومانی به اقتصاد ایران تحمیل کند.

politics@sharghdaily.ir

شرق: رابطه سیاسی ایران و عراق کمی که رو به وخامت بگذارد یا فردی از مقامات بغداد علیه ایران سخنی بگوید، یک زخم کهنه در ایران سر باز می‌کند؛ غرامت. آن‌وقت سؤال‌های بی‌شماری است که دست‌به‌دست افکار عمومی ایران را می‌چرخاند و می‌برد آنجا که میل دارد. هفته گذشته العبادی گفت مجبور است به تحریم‌های آمریکا علیه ایران عمل کند و این نیز یکی از مواردی بود که زخم ایران و عراق را باز کرد. این زخم اما نه از تجاوز نظامی عراق به ایران بود و نه از ۱۹۰ هزار شهید و هزاران اسیر، جانباز و مجروح جنگی و... این زخم که به هر بهانه‌ای سر باز می‌کند، مربوط به این است که چرا ایران نتوانست غرامت جنگ را از عراق بگیرد

که اگر گرفته بود، گویی همه این زخم‌ها به نوعی التیام یافته بود. این روزها که در شبکه‌های مجازی چالش «فرزندت کجاست؟» به راه افتاده است، گروهی نیز زخم سرباز چرکین جنگ را نشانه رفته‌اند؛ آن‌هم با مادراتی که هنوز چشم انتظار فرزندانشان هستند و منتظر شنیدن دوباره «بوی پیراهن یوسف». هفته گذشته فلاح‌تپیشه، رئیس جدید کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس گفت که عراق حالا در شرایط اقتصادی خوبی است و حتی از ایران بیشتر نفت می‌فروشد؛ پس چه دلیلی دارد که ما غرامت جنگ را از این کشور مطالبه نکنیم؟ «غرامت، تعهدی غیرقابل چشم‌پوشی در مناسبات ایران و عراق است و عراق توان پرداخت غرامت جنگی ایران را دارد. انتظار ما این است که این موضوع اجرائی نشود». حنمت‌الله فلاح‌تپیشه در گفت‌وگو با ایسنا، درباره آخرین وضعیت پرداخت غرامت دوران جنگ عراق به ایران بر اساس قطع‌نامه شورای امنیت سازمان ملل گفت: غرامت، پرونده بازی در مناسبات ایران و عراق است که عراق باید طبق بند ۶ قطع‌نامه ۵۹۸ شورای امنیت سازمان ملل، آن را پرداخت کند. در همین زمینه طرف عراقی هم به‌طور کامل پرداخت غرامت را رد نکرده است. در این بین یکی‌سری از اختلافات گذشته بین

❧ چرا موضوع غرامت به صراحت در قطع‌نامه مشخص نشد؟

برخی از دوستان منتقد، قطع‌نامه مربوط به جنگ ایران و عراق مصوب شورای امنیت سازمان ملل متحد را با قطع‌نامه‌های همان شورای در مورد جنگ کویت و عراق مقایسه می‌کنند و به نتایجی می‌رسند که به نظر دقیق نیست.

زمانی که قطع‌نامه در حال تصویب بود، ما همچنان با پنج کشور عضو دائم شورای امنیت مشکلاتی داشتیم و تلاش می‌کردیم روابط خود را بهتر کنیم، به‌خصوص با کشورهای چین و اتحاد شوروی. در آن‌موقع با توجه به حجم وسیع مسائل جنگ (آتش‌بس، عقب‌نشینی، اسرا و مسئله امنیت منطقه و آغازگر جنگ) تلاش دیپلمات‌های ایرانی برای اینکه نتوانند روی پیش‌نویس قطع‌نامه تأثیر داشته باشند در این اندازه بود. ما فکر می‌کردیم بند ۶ قطع‌نامه؛ یعنی معرفی آغاز جنگ با دو مشخصه انجام می‌شود؛ اول اینکه به‌سرعت انجام می‌شود؛ یعنی بلافاصله بعد از پذیرش قطع‌نامه توسط طرفین، به طور اتوماتیک و سریع هیئت تحقیق از سوی دبیرکل کارش را شروع می‌کند و فورا به این نتیجه می‌رسد که طرف عراقی آغازگر جنگ است و به محض آغازگر شناخته‌شدن، ما گزارش را در دریافت خواهیم کرد، اما این فکرها محقق نشد.

دبیرکل، هیئت تحقیق را سال ۱۹۹۱ مشخص کرد. آن‌زمان وضعیت منطقه سخت شده بود. صدام با ارسال نامه به هاشمی‌رفسنجانی و پذیرش معاهده حسن هم‌جواری مورخ ۱۹۷۵ جنگ با ایران را خاتمه داده و جنگ کویت را آغاز کرده بود، اما کار هیئت برای تهیه گزارش تا سال ۱۹۹۲ طول کشید. وقتی دبیرکل گزارش خود را در مورد نتایج تحقیق، مبنی‌بر شناسایی آغازگر مخاصمه قرائت کرد، عراق در حال جنگ با کویت و سپس آمریکایی‌ها بود. آمریکایی‌ها به عراق حمله کرده و زیرساخت‌های کشور را تا ۸۰ درصد از بین برده بودند و نکته آن زمان این بود که اصلا غرامت باید از کی کسی گرفته می‌شد؟

❧ میزان خسارت چقدر و چگونه برآورد شد؟

بر اساس بند ۷ قطع‌نامه ۵۹۸، دبیرکل هیئتی به دو کشور اعزام کرد. نماینده دبیرکل، از استان‌های ایران بازدید کرد و در گزارش برخی استان‌ها را صددردص

❧ در بند ۶ و ۷ قطع‌نامه ۵۹۸ به موضوع غرامت پرداخته شده است، اما برخی معتقدند که به‌صراحت پرداخت غرامت از سوی کشور عراق در قطع‌نامه مطرح نیست.

این‌گونه نیست. وقتی در قطع‌نامه مسئول مخاصمه و آغازگر جنگ مشخص شده، یعنی مبنای دریافت غرامت تعیین شده است. در قطع‌نامه مبنای حقوقی این مشخص شده که مسئول جنگ کیست؛ بعد از تحقیقات مفصلی که از سوی کمیته تحقیق انجام شد، دبیرکل سازمان ملل این را با تأخیراتی اعلام کرد. در این تحقیقات مشخص شد که عراق بر پایه منشور سازمان ملل ناقض صلح بوده و نقض صلح با عمل تجاوز توسط عراق احرار شده و این کشور به‌عنوان طرفی که خلاف حقوق بین‌الملل انجام داده، شناخته شده است.

❧ خب بر این مبنا پرداخت غرامت توسط عراق قطعی بود؟

برمبنای حقوق بین‌الملل و رویه دولت‌ها، کشوری که حقوق بین‌الملل و صلح را نقض می‌کند، مسئول جبران مادی و معنوی خسارت است. خسارت هم از

دیپلماسی

باسخ عباس ملکی، عضو تیم مذاکره‌کننده قطع‌نامه ۵۹۸

چرا از عراق غرامت نگرفتیم؟

ایران و عراق مانده که معمولا عوامل دخیل بیرونی مانع از رفع برخی اختلافات می‌شود و نتیجه آن ایجاد ضررهایی است. به عبارتی دیگر اگر عراقی‌ها اجازه می‌دادند در این مدت فقط اردنردود لایروبی شده و به‌دنبال آن ۱۰۴ کیلومتر کشتی‌رانی صنعتی، تجاری و اقتصادی ایجاد شود، می‌توانستند از آن محل غرامت ایران را پرداخت کنند. اما کارشکنی‌هایی وجود دارد که هنوز اردنردود لایروبی نشده است.

۱۰‌اماده‌پایان ۸‌سال جنگ

قطع‌نامه ۱۰اماده‌ای ۵۹۸ که ایران یک سال بعد از عراق یعنی ۲۷ تیر ۱۳۶۷ آن را پذیرفت، هم آتش‌بس فوری طرفین را می‌خواست و هم آزادی اسرای جنگی را؛ از ایران و عراق دعوت کرد با دبیرکل سازمان ملل برای اجرای قطع‌نامه و کسب یک حل‌فصل جامع، عادلانه، شرافتمندانه و مورد قبول طرفین درباره تمام موضوعات مهم همکاری کرده و از دولت‌های دیگر

تخریب‌شده و استان‌هایی را تحت‌تأثیر قرارگرفته اعلام کرد. بر اساس گزارش سازمان برنامةویودجه

ایران که برمبنای گزارش نهادهای مختلف کشور تمام خرابی‌های ایران را فهرست کرده بود، خسارت چیزی حدود ۹۷ میلیارد دلار اعلام شد. گزارش سازمان برنامه به قیمت ریالی است، اما برخی مسئولان وقت مثلا یک‌بار در تریون نماز جمعه تا هزار میلیارد دلار خرابی‌ها را اعلام کردند.

❧ در گزارش دبیرکل وقت سازمان ملل، موضوع بازسازی دو کشور مطرح شد؟
بله، آنها معتقد بودند که باید برای بازسازی دو کشور اقدام کرد که البته این کار مستلزم یک اقدام بین‌المللی بود.

❧ یکی از اصلی‌ترین انتقاداتی‌که به تیم مذاکره‌کننده آن‌زمان و البته دولت وقت، یعنی دولت آقای هاشمی وارد می‌شود این است که چرا موضوع دریافت غرامت را پیگیری نکردید؟ به‌طور منطقی بهترین زمان برای گرفتن غرامت، همان پایان جنگ و دولت آقای هاشمی بود؟
بله، از لحاظ منطقی آن‌زمان مناسب‌ترین شرایط بود، اما در عمل تأخیر در تعیین هیئت تحقیق سازمان ملل و تأخیر در به‌پایان رسیدن کار هیئت و ارائه گزارش موجب شد که وضعیت منطقه عوض شده و اساسا ما با شرایط جدیدی مواجه بودیم که مشخص نبود از چه کسی باید غرامت را پیگیری کنیم. حتی برخی منتقدان تیم مذاکره‌کننده می‌گویند که عربستان حاضر بود غرامت را پرداخت کند، اما پادشاه می‌رود که در همان دوره رابطه ایران و عربستان قطع شده بود؛ یعنی از عربستان هم نمی‌توانسیم پیگیری کنیم.

❧ برخی معتقدند که در فضای آن زمان ایران متهم به ادامه جنگ بود و این ادعا مطرح است که ایران بعد از بازپس‌گیری خرمشهر می‌توانست جنگ را
تأخیر در به‌پایان رسیدن کار هیئت و ارائه گزارش موجب شد که وضعیت منطقه عوض شده و اساسا ما با شرایط جدیدی مواجه بودیم که مشخص نبود از چه کسی باید غرامت را پیگیری کنیم. حتی برخی منتقدان تیم مذاکره‌کننده می‌گویند که عربستان حاضر بود غرامت را پرداخت کند، اما پادشاه می‌رود که در همان دوره رابطه ایران و عربستان قطع شده بود؛ یعنی از عربستان هم نمی‌توانسیم پیگیری کنیم.

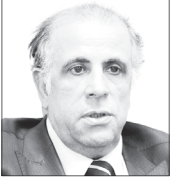
دکتر یوسف مولایی در گفت‌وگو با «شرق»

عراق مسئول جبران خسارات مادی و معنوی جنگ

منظر حقوقی دو بُعد دارد؛ خسارت مادی که توسط کمیته‌های تحقیقاتی برآورد و اعلام می‌شود. خسارت معنوی تجاوز نیز در حقوق بین‌الملل مطرح شده و کشور متجاوز باید به دلجویی از ملت و دولت کشوری که به آن تجاوز کرده بپردازد.

اینها در حقوق بین‌الملل به‌وضوح

تفسیر شده است. آرای دیوان بین‌المللی دادگستری هم در این مورد داریم. ما می‌توانیم قطع‌نامه را پایه مبنای دریافت غرامت کنیم. برای ایران مسئله اصلی این بود که عراق به‌عنوان متجاوز شناخته شود، از همین‌رو، تلاش بسیاری در این زمینه انجام شد. مسئول هر تجاوز نیز مبتنی‌بر رویه حقوق بین‌الملل، مسئولیتی مشخص دارد؛ همان‌گونه که آلمان هنوز در حال پرداخت غرامت به نقش‌هایی است که از جنگ جهانی دوم متضرر شده‌اند. با عهدنامه

ایران توانسته از عراق غرامت بگیرد، مسئله حقوقی نیست؟

اصلا مشکل حقوقی مطرح نیست. همان زمان تیمی در وزارت خارجه در مورد تعیین غرامت تعیین و برآورد شد. هیچ‌کس به‌لحاظ حقوقی ضعف حقوقی را موجب عدم دریافت غرامت ندانسته است.

❧ اما دبیرکل سازمان ملل صندوقی را پیشنهاد می‌کند که کشورها برای کمک به بازسازی دو کشور در آن پول بریزند.

قطع‌نامه ۵۹۸ رسید که تاکنون اجرائی نشده است. هدف ایران پس از اعلام صدام حسین به‌عنوان متجاوز، دریافت غرامت جنگی بوده اما دبیرکل سازمان ملل چنانکه طارق عزیز از او نقل کرده، در یکی از مذاکراتش (پیش از اجرای آتش‌بس) به خسارات عراق اشاره کرده و گفته بود: «چه کسی غرامت خسارات عراق را خواهد داد؟ عراق هم باید غرامت بگیرد». علی‌اکبر ولایتی، وزیر امور خارجه وقت حتی پیش از گزارش دبیرکل سازمان ملل تاکید کرده بود: «ما به‌دنبال اجرای کامل و دقیق قطع‌نامه شورای امنیت هستیم و تأمین خسارات وارده در طول جنگ تحمیلی به ایران و پرداخت غرامت از سوی عراق چیزی است که هرگز از آن نمی‌گذریم».

نحوه‌تعیین خسارت

دبیرکل سازمان ملل برای اجرای بند هفتم قطع‌نامه که به بررسی خسارت‌ها اشاره داشت، عبدالرحیم آبی‌فرح، معاون پیشین خود را همراه با هیئتی در سال ۱۳۷۰ راهی ایران کرد. هیئت پس از بازگشت از اولین سفر خود در گزارشی به دبیرکل سازمان ملل نوشت: «میزان خسارات وارده به زیرساخت‌های ایران چنان گسترده است که بازسازی آن سال‌ها طول می‌کشد». پس از سفر دوم این هیئت، دبیرکل گزارشی ۱۹۱ صفحه‌ای به اعضای شورای امنیت ارائه کرد که در آن خسارات مستقیم وارده به ایران ۹۷ میلیارد دلار برآورد شده بود، اما رقم خسارتی که ولایتی با اشاره به «بررسی‌های انجام‌شده توسط کارشناسان و نمایندگان سازمان ملل و شورای امنیت» اعلام کرد، ۱۰ برابر آن و ۹۵۰ میلیارد دلار بود که به گفته او عراق موظف به پرداخت آن شده است». رقم ۹۵۰ به هزار میلیارد دلار، مطالبه ایران از عراق بود و چنان‌که بعدها آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی گفت: «هزار میلیارد دلار خسارت جنگ است.

ادامه در صفحه ۱۵

عراق پرداخته است. اما در فاصله یک‌ساله جنگ کویت، ۴۰ قطع‌نامه صادر شد؛ آن‌هم بر اساس فصل هفتم منشور ملل متحد. بر این مبنا اگر به کشوری تعرض شود و نقض صلح انجام شود، شورای امنیت باید فعالیت‌هایی انجام دهد و حتی مختار به فعالیت نظامی است و در این‌مورد ورود کرد. درباره جنگ ایران و عراق یکی از مسائل سخت برای دیپلمات‌های ایرانی این بود که به پنج کشور عضو دائم شورای امنیت سازمان ملل متحد، جنگ ایران و عراق را به‌عنوان منازعه بقبولانیم. آنها می‌گفتند این نهایتا یک وضعیت است، اما از ابتدای ماجرای حمله عراق به کویت، آن را یک مخاصمه جدی علیه کویت اعلام کردند که سازمان ملل متحد، جنگ ایران و عراق را به‌عنوان منازعه بقبولانیم. آنها می‌گفتند این نهایتا یک وضعیت است، اما از ابتدای ماجرای حمله عراق به کویت، آن را یک مخاصمه جدی علیه کویت اعلام کردند که سازمان ملل متحد، جنگ ایران و عراق را به‌عنوان منازعه بقبولانیم. آنها می‌گفتند این نهایتا یک وضعیت است، اما از ابتدای ماجرای حمله عراق به کویت، آن را یک مخاصمه جدی علیه کویت اعلام کردند که سازمان ملل متحد، جنگ ایران و عراق را به‌عنوان منازعه بقبولانیم. آنها می‌گفتند این نهایتا یک وضعیت است، اما از ابتدای ماجرای حمله عراق به کویت، آن را یک مخاصمه جدی علیه کویت اعلام کردند که سازمان ملل متحد، جنگ ایران و عراق را به‌عنوان منازعه بقبولانیم. آنها می‌گفتند این نهایتا یک وضعیت است، اما از ابتدای ماجرای حمله عراق به کویت، آن را یک مخاصمه جدی علیه کویت اعلام کردند که

❧ سال ۹۳ با مصاحبه‌ای روزنامه «شرق» گفته بود که به نظر الان وقت مطرح‌کردن بحث غرامت نیست بلکه وقت کمک به دولت عراق است. هنوز این اعتقاد را دارید یا نه؟

این کار، تصمیم‌گیری مبتنی بر سیاست‌گذاری عمومی است و مسئولانی که نماینده مردم هستند باید آن انجام دهند؛ مجلس و دولت. من به‌عنوان یک فرد دانشگاهی معتقدم اگر همین مسیر همکاری‌ای را که با عراق داریم، گسترش دهیم و همکاریمان را بیشتر کنیم، همه غرامت و حتی بیش از صد میلیارد دلار را می‌توانیم از عراق بگیریم. همکاری‌های اقتصادی دو کشور در حوزه‌های مختلف، رفت‌وآمد تازین، سرمایه‌گذاری و همکاری در حوزه‌های زیرساخت، حتی همکاری‌های دانشگاهی و انرژی و... زمینه‌هایی است که اگر ایران دنبال همکاری با عراق باشد، می‌تواند بیش از غرامتی که سازمان ملل در گزارشش گفته منتفع شود؛ اما خب این کار سخت‌تر است.

آن صندوق مربوط به بحث تکنیکی، چگونگی و شیوه جبران خسارت است، اما باوجوداین، قطع‌نامه مبنای پرداخت غرامت است. وقتی کمیته حقیقت‌یاب تشکیل شده و تحقیق کرده و عراق را مسئول آغاز جنگ اعلام کرده، بعد از آن مشخص است که چه کسی باید خسارت را جبران کند. صندوق یک پیشنهاد بوده که توسط دبیرکل سازمان ملل با نگاهی پراگماتیستی مطرح شد، اما آن‌هم موفق نشد، چون کسی داوطلبانه نمی‌آید پولی بدهد. تنها در صورتی که آینده‌ای برای سرمایه‌گذاری در این کشورها ببینند و سهمی برای خود تعیین کنند، در این‌گونه اقدامات مشارکت می‌کنند.

❧ ایران چه اقداماتی برای تعیین غرامت انجام داده است؟

در این مورد که اقداماتی برای دریافت غرامت انجام شده، تماس‌های دیپلماتیکی برقرار شده و انعکاسی به شورای امنیت داشته یا نه، یک‌سری اقدامات انجام شده، اما در این مورد که به صورت مطالبه و اراده جدی برای دریافت خسارت و غرامت باشد، فعلا مدرکی در اختیار نداریم.

نگاه

سیاست‌مداری از جهان سوم

ابراهیم‌یاسی سلامی
عضو هیئت علمی دانشگاه تهران

● کوفی عنان هفتمین دبیر کل سازمان ملل بود. سازمانی پراهمیت که رسالتش در حفظ صلح و ثبات در جهان و گسترش مناسبات دوستانه بین کشورهاست و منشور اصلی آن بر احترام به حقوق بشر استوار است. عنان به عنوان سیاست‌مداری از کشور غنا پس از رخوت و رکودی که بر سازمان ملل حاکم شده بود، جانشین پطروس غالی مصری شد و روحی تازه به روابط بین‌الملل دمید و برای احیای پارادایم چندجانبه‌گرایی و تقویت نقش سازمان‌های مردم‌نهاد برای صلح جهانی بسیار تلاش کرد. او تحقق سند توسعه هزاره را با هدف کاهش فقر، بی‌دولتی و مرگ‌ومیر کودکان به جهان پیشنهاد داد. عنان در مذاکرات صلح و تشکیل دولت جدید در افغانستان نیز نقش مؤثری داشت و در سال ۱۳۸۰ به همراه اخضر ابراهیمی، نماینده ویژه سازمان ملل متحد و هم‌زمان با حامد کرزای، رئیس‌جمهور افغانستان در تهران به دعوت رئیس دولت اصلاحات در ایران حضور یافت و در مراسمی که در تالار وحدت و باشگاه دیپلماتیک وزارت خارجه ایران برگزار شد، متواضعانه در افتتاح انجمن دوستی ایران و افغانستان شرکت کرد. او در دیدار و گفت‌وگویی صمیمانه با نکرانده این سطور که در آن زمان سخنگوی کمیسیون ویژه مجلس در تحولات اخیر منطقه بود، بر تداوم مذاکره و تعامل بشردوستانه و صلح‌جویانه کشورها و نقش مهم ایران و افغانستان در امنیت منطقه تاکید می‌ورزید. این سیاست‌مدار رنگین‌پوست در سال ۲۰۰۱ برای کمک‌های سازمان ملل در ارتقای مذاکرات صلح آمیز و توسعه چندجانبه‌گرایی برنده جایزه صلح نوبل شد، در نسل‌کشی در رواندا و بوسنی شاک‌ی و آزرده‌خاطر بود و به صراحت اشغال عراق توسط آمریکا را غیرقانونی خواند. عنان پس از دبیرکلی به عنوان نماینده ویژه سازمان ملل در حل اختلاف مناقشات سوریه تلاش کرد اما پس از آنکه طرف‌های درگیر را تابع منطق ندید، مجبور به ترک مذاکرات و استعفا شد. او در اواخر عمر رئیس سازمان غیردولتی و بین‌المللی «ریش‌سفیدان» (منتقدان) جهان بود، همان سازمانی که «نلسون ماندلا» برای مذاکره و پادرمیانی در اختلافات و مشکلات کشورها در سال ۲۰۰۷ بنیان‌گذاری کرده بود. سازمان مذکور نسبت به اوضاع ایران حساس بوده و با صدور بیانیه‌ای در گذشت آیت‌الله اکبر هاشمی‌رفسنجانی اظهار تأسف کرد. در سایت رسمی «سازمان ریش‌سفیدان» جهان از قول کوفی عنان نوشته شده است: با مرگ رفسنجانی «ایران یکی از تأثیرگذارترین رهبران خود و صدایی قدرتمند برای اصلاحات و پیشرفت روابط منطقه‌ای را از دست داده است. پریزیدنت رفسنجانی می‌دانست که برای دستیابی به ثبات جهانی، آشتی میان رهبران اصلی اسلام سنی و شیعه از اهمیتی حیاتی برخوردار است. من امیدوارم که رویکردهای عمل‌گرایانه او که به نفع مردم ایران و منطقه خواهد بود، ادامه یابد».

خبر

قاسمی: حامیان تسلیحاتی متجاوزان به یمن پاسخ‌گو باشند

● ایسنا: سخنگوی وزارت امورخارجه جنایت هولناک جدید هوایم‌های سعودی- اماراتی در هدف قرار دادن زنان و کودکان آواره یمنی و عملیات نظامی در شهر الذریعهی اسان الحدیده یمن که منجر به کشته و زخمی شدن ده‌ها نفر از زنان و کودکان بی‌گناه شد را به شدت محکوم کرد. بهرام قاسمی ضمن ابراز همدردی با بازماندگان بهمراه قربانیان این جنایت جنگی افزود: هنوز اندک زمانی از بمباران اتوبوس حامل کودکان یمنی در صدهه نمی‌گذرد که جهانیان شاهد جنایت جدیدی علیه مردم مظلوم یمنی هستند. وی افزود: استمرار و ادامه این گونه کشتار غیر نظامیان جز در سایه سکوت و بی‌تفاوتی مجامع تأثیرگذار بین‌المللی نمی‌تواند اتفاق افتد و بار دیگر از مجامع بین‌المللی و حقوق بشری می‌خواهیم با توجه به توانی این جنایات انسانی و ترازوی دردناک و آتار مخرب آن بر صلح و امنیت منطقه و جهان به هر طریق ممکن مانع از استمرار این جنایات از سوی هوایم‌های سعودی - اماراتی به یمن شوند. قاسمی تاکید کرد: کشورهای حامی تسلیحاتی نیروهای مهاجم به یمن که با در اختیار قراردادن بمب‌ها و سلاح‌های نابودکننده به آنان موجب به خاک و خون کشیدن زنان و کودکان یمنی شده‌اند در این جنایات شریکند و باید به جامعه بین‌المللی و مردم یمن پاسخگوی سیاست‌ها و نتایج اقدامات ما باشند. قاسمی از سازمان ملل متحد و کشورهای مؤثر در بحران یمن خواست تا تلاش‌های خود را برای توقف فوری حملات افزایش داده و تدابیر و اقدامات لازم را برای حفاظت از سلامت و امنیت غیرنظامیان به ویژه زنان و کودکان به‌کار گیرند.